

Sygn. akt V KK 141/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie **J. K.**

skazanego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 września 2022 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 15 lutego 2021 r., sygn. akt V Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt II K [...],

**1. uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu pierwszej instancji w części dotyczącej obowiązku
naprawienia szkody (pkt II wyroku Sądu Rejonowego) i w tym
zakresie kosztami procesu obciąża Skarb Państwa;**

2. w pozostałym zakresie oddala kasację jako oczywiście bezzasadną i zwalnia skazanego z ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt II K [...], uznał J. K. za winnego tego, że w dniu 22 sierpnia 2016 r., w nieustalonym miejscu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 210 zł, po uprzednim wprowadzeniu w błąd pokrzywdzonej co do zamiaru wywiązania się ze sprzedaży butów za pośrednictwem portalu [...], czym działał na szkodę J. D., a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do 31 lipca 2016 r. kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 maja 2011 r., sygn. akt IV K [...] za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., czym wyczerpał znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności. Orzekł też wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz J. D. kwoty 210 zł.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości apelacją obrońcy oskarżonego, który zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że oskarżony nie zwrócił pokrzywdzonej przelanej przez nią kwoty, w sytuacji gdy na rozprawie w dniu 16 czerwca 2020 r. obrońca oskarżonego złożył potwierdzenie naprawienia szkody, a także na zakwalifikowaniu czynu jako oszustwa w typie podstawowym, podczas gdy biorąc pod uwagę wartość szkody oraz osobowość oskarżonego, należy uznać, że jego zachowanie stanowiło wypadek mniejszej wagi;
2. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary roku pozbawienia wolności, przy wymierzeniu której Sąd pominął okoliczności łagodzące.

Stawiając te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako występku mniejszej wagi i wymierzenie

mu kary grzywny lub kary ograniczenia wolności oraz uchylenie orzeczonego obowiązku naprawienia szkody.

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 15 lutego 2021 r. sygn. akt V Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżony został kasacją obrońcy skazanego, który zarzucił:

1. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

1. art. 451 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez niedoprowadzenie oskarżonego na rozprawę, mimo że jego doprowadzenie nie spowodowałoby konieczności odroczenia rozprawy, co w rezultacie pozbawiło oskarżonego prawa do obrony w postępowaniu odwoławczym;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozważenie zarzutu apelacyjnego dotyczącego pominięcia przez Sąd pierwszej instancji okoliczności łagodzących, przemawiających na korzyść oskarżonego, co skutkowało orzeczeniem wobec niego kary niewspółmiernie surowej;

3. rażącą obrazę prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 k.k. poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie zobowiązującym oskarżonego do naprawienia wyrządzonej szkody w kwocie 210 zł, podczas gdy w toku postępowania przed Sądem Rejonowym oskarżony uiścił na rzecz pokrzywdzonej wskazaną kwotę, a co za tym idzie w dacie orzekania przedmiotowa szkoda nie istniała.

W konkluzji kasacji obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się zasadna jedynie w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody, a uwzględnienie zarzutu obrazy art. 46 § 1 k.k. musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz utrzymaniem nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji w odniesieniu do rozstrzygnięcia zamieszczonego w pkt II wyroku Sądu Rejonowego. W pozostałym zakresie

kasację wniesioną na korzyść J. K. uznać należało za oczywiście bezzasadną i jako taką oddalić. Wobec tego, że orzeczenie w tym przedmiocie zostało wydane na rozprawie i zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k. nie wymaga pisemnego uzasadniania, niniejsze uzasadnienie dotyczy wyłącznie kasatoryjnego rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego.

Ma rację skarżący, że warunkiem orzeczenia wobec sprawcy przestępstwa środka kompensacyjnego w postaci przewidzianego w art. 46 § 1 k.k. obowiązku naprawienia szkody jest istnienie takiej szkody w chwili orzekania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestia ta nie budzi wątpliwości (por. np. wyrok z dnia 14 marca 2013r., III KK 27/13 i postanowienie z dnia 23 sierpnia 2018 r., V KK 258/18). Kierując się powyższym, stwierdzić trzeba, że wyrok Sądu pierwszej instancji został wydany z rażącym naruszeniem wskazanego w kasacji przepisu prawa materialnego. Sąd Rejonowy orzekł określony w art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody, choć w chwili wyrokowania brak było ku temu podstaw. Wyrządzona czynem skazanego szkoda została naprawiona, co zostało wykazane przedstawionym przez obrońcę J. K. na rozprawie w dniu 16 czerwca 2020 r. (k. 285) potwierdzeniem przelewu z rachunku J. W. – teściowej skazanego na rachunek pokrzywdzonej J. D. kwoty 210 zł, tytułem naprawienia szkody w sprawie II K [...].

Wskazane uchybienie obciąża również zaskarżone kasacją orzeczenie. Sąd odwoławczy, stwierdzając zasadność podniesionego w apelacji zarzutu błędnego ustalenia przez Sąd pierwszej instancji, że szkoda wyrządzona przestępstwem nie została naprawiona, uznał jednak, iż nie rzutuje to na ocenę prawidłowości zastosowania przepisu art. 46 § 1 k.k. Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd Okręgowy posłużył się argumentacją, która nie zasługuje na aprobatę. To, że przepisy Kodeksu karnego nie zabraniają wprost orzekania środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 k.k., mimo iż szkoda została wcześniej naprawiona, nie oznacza dopuszczalności stosowania tej instytucji w sposób sprzeczny z jej istotą. Nie ma również normatywnego i racjonalnego uzasadnienia wydawanie orzeczenia stanowiącego tytuł egzekucyjny z założeniem, że nie powinien on podlegać wykonaniu, a ewentualną ochronę swoich interesów skazany będzie mógł realizować korzystając z odpowiednich instytucji postępowania egzekucyjnego.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

